USAID | AFGHANISTAN
FROM THE AMERICAN PEOPLE

پوهنه

جون ۲۰۱۱

Photo: USAID/Afghanistan

د طالبانو په وخت کې ښځې ښوونځي ته نشاوی تلای. اوس په ښوونځیو کې د زده کوونکو ۳۷ سلنه ښځې جوړوي.

شالید

سواد د افغان ځوانانو او لویانو په منځ کې پس له نږدې دوه لسیزو جګړو کښته پاتې دی چې دغه جګړه د هیواد د زده کړې نږدې ټول زیربناوي او انساني منابع له منځه وړي دي. اوسمهال، زده کړې لپاره تقاضا په سیمو کې توپیر لري، خو په ډاګه د زیاتوالي په حال کې ده. افغانستان په نړۍ کې د تر ټولو ځوان نسل خاوند هیواد دی او د هغو ماشومانو تعداد چې مور او پلار یې غواړي ښوونځي ته ولاړ شي د زیاتیدو به حال کې دی. په نتیجه کې، د با کیفیته زده کړې ورکړه به په راتلونکو کلونو کې هم له کمښت سره مخامخ وي. حتي د ډونرانو او حکومت د ملاحظې وړ هڅه چې د ۲۰۰۲ نه را پدېخوا یې ۴۰۰۰ ښوونځي پرانیستي او تر ۱۰۰۰۰۰ زیات نوي ښوونکي ګومارلي د خلکو هغه تقاضا نه شي پوره کولای چې د ودې په حال کې ده. جالبه داده چې د هغې سروې له مخې چې (آسیا فونډیشن د ۲۰۱۰ په نومبر) کې ترسره کړېده ۸۵ سلنه خلک د حکومت د زده کړې اجراات ښه یا ډېر ښه بللی دی. په کابل کې د ابتداییه او متوسطه زده کړو لپاره تقاضا خورا زیاته ده او نږدې همدغه علاقمندي د نجونو د زده کړې لپاره موجوده ده. شواهد ښی چې عالي او تخنیکي مسلکي زده کړې کولای شي چې عامه او خصوصي ګټې ولري لکه روغتیا او د ژوند د کیفیت ښه والی او دغه راز ښه اقتصادي پراختیا.

د پروګرام تصویر

د USAID د زده کړې ستراتیژي هغو اړتیاوو ته لکه د کتابونو، ښوونځیو، تړبن شویو ښوونکو، او نوښتګر پلانونه چې لاسرسی زیات شي پام کوي. د زده کړې پروګرام د افغان دولت ظرفیت لوړوي څو د زده کړې کیفیت لوړ کړي او ابتداییه او عالي زده کړو او کاري مهارتونو ته فرصتونه برابر کاندي.

د لومړني زده کړو ښه والی

با کیفیته ښوونځیو ته لاسرسی یو ملي لومړیتوب دی. USAID لومړني زده کړو ته د ټرینیګ او تخنیکي مرستو له لارې ښه والی بخښي څو د ښوونکو تدریس او پوهه پیاوړې شي او د پوهنې وزارت ظرفیت لوړ شي. دغه راز، USAID د ټولنو زده کړې نه ملاتړ کوي او هر کال ۱۲ ملیونه درسي کتابونه برابروي. د دې لپاره چې افغانان د زده کړې له لاسه تللي کلونه بیرته پوره کړي، USAID د چټکو او معالجوي زده کړې پروژو نه ملاتړ کوي چې ۷۰۰۰ ښځینه زده کوونکي وتوانیدل تر څو د دوو کلونو زده کړه پ یو کال کې مکمل کړي.

د دې لپاره چې په شرایطو برابر د زده کوونکو اړتیا ته رسیدګي وشي، USAID د پوهنې وزارت د ۵۳۰۰۰ ښوونکو په زده کړه کې مرسته وکړه چې ۳۱ سلنه یې ښځینه وې. د USAID د CBE پروژه له ۱۰۴۰۰۰ زده کوونکو (۶۸ سلنه ښځینه) سره مرسته وکړه څو بغیر له پوهنې وزارت ښوونځیو کې په لرې پرتو سیمو کې زده کړه وکړي. په ۲۰۱۱ کې به د ښوونکو روزنه، ټولنیز زده کړې، سواد زده کړه، او د درسي کتابونو چاپول به مستقیماً د پوهنې وزارت له بودجې څخه تر سره کیږي.

د USAID مشاورین له پوهنې وزارت سره کار کوي څو خپل د بشري منابعو سیستم تنظیم کړي چې به کښې د ښوونکو د رتبو سیستم، د معاشونو ریفورم، او نور داسې اقدامات شامل دي چې د ښوونکو دنده د یو مسلک په توګه خصوصاً د ښځو به منځ کې پیاوړی کوي. دغه راز USAID د پوهنې وزارت او نورو ډونرانو سره له نږدې کار کوي څو د زده کړې دوهم ملي استراتیژیک پلان (۲۰۱۰-۲۰۱۴) تطبیق کړي.

د لوړو زده کړه نه ملاتړ

د USAID فعالیتونه په لوړو زده کړو کې د افغانستان د پراختیا ملي استراتیژۍ له مخې عملي کیږي په هغه کې ویل شوي چې د لوړو زده کړو یو ښه سیستم کولای شي د یوې ډیمکراټیکې، پلورالیستیکې او ثباته ټولنې د جوړیدو زمینه شي. USAID مرسته کړې څو د پوهنتونو کیفیت لوړ شي. سږ کال په لومړیو کې ۲۲ پروفیسوران د ماسترۍ نه فارغ شول، ۲۲ نور د دغه پروګرام په نیمایي کې دي او ۲۳ نور یې اوس پیل کړی.

د USAID تخنیکي مرستې د لوړو زده کړو وزارت سره د ۱۲ پوهنتونونو ملاتړ دی چې خپله ارزیابي کوي چې د کیفیت د تامین او د اعتبار ورکولو د تنظیم لپاره لومړني پوهنتونونه دي.

د پوهنې خلاصه

- په لومړني او متوسطه ښوونځیو کې له اوه میلیونو څخه زیات زده کوونکي شمولیت لري (۳۷ سلنه ښځې دي)
- په پوهنتونونو کې د زده کوونکو شمیر ۶۲۰۰۰ تنو ته رسېدلې
- د لومړي تر دولسم ټولګیو پورې ۱.۹۷ میلیونه درسي کتابونه چاپ شوي
- په کال کې ۴۳۸۰۰ زده کوونکو ته په لرو پرتو سیمو کې مرسته وشوه
- په ۱۱ ولایتونو کې ۵۳۰۰۰ ښوونکو ته روزنه ورکړل شوه
- ۶۸۰ ښوونځي ودانۍ جوړ یا ترمیم شول
- د کمپیوټر او انګلیسي ژبې د پروګرامونو له لارې ۱۷۰۰ پروفیسوران او ۱۰۰۰۰ محصلین حمایه شول

معلومات د جون ۲۰۱۱ څخه

ادامه لری

پوهنه (ادامه)

Photo: USAID/Afghanistan

زده کوونکي درسي کتابونه ترلاسه کوي. د ۲۰۰۲ او ۲۰۱۰ پورې *USAID* ۶.۷۵ ملیونه کتابونه په پښتو او دري ژبو چاپ کړل چې مختلف مضامین د لومړي نه تر دولسم ټولګي پورې په کې شامل وه.

د افغانستان امریکایي پوهنتون خپل ۳۲ فارغان (۸ ښځې) د دغه کال په جون کې فارغ کړل او په فعاله توګه خپل د یو بل ډلې زده کوونکو د ماسترۍ پروګرام په سوداګري او مدیریت کې په عین کال کې پیلوي. د دې لپاره چې د افغاني پیرودونکو نه عواید زیات شي، د پراختیا مسلکي انستیتوت داسې پروګرامونه پیل کړې چې د پیسو په مقابل کې خدمات وړاندې کوي او وزارتونه، سهامي شرکتونو، غیر دولتي سازمانونو او نورو موسساتو ته خدمات وړاندي کوي.

د دغه کال په جون کې، د هرات پوهنتون د USAID په مرسته د مهندسۍ او انجینرۍ نوي تاسیسات جوړ کړل. په نویو تاسیساتو کې د ډیزاین یوه سټوډیو، ډیجیټال لابراتوار، او د کمپیوټر لابراتوار شامل دي چې زده کوونکو او پوهنځي ته چانس ورکوي څو د مهندسۍ نوي او مډرن پروګرامونو څخه ګټه واخلي. د USAID مشاور هم له پوهنتون سره مرسته وکړه څو خپل کوریکولم تجدید کړي او مهم اقدامات ونیسي تر څو مطمین شي چې د انجینرۍ زده کړې د افغانستان د کار بازار او اقتصادي لاروچارو سره سمون لري.

د USAID نویو وسایلو سره، په کابل پوهنتون کې د افغانستان مرکز وتوانید تر څو د افغانستان په اړه خپل ډیجیټالي د معلوماتو زیرمه زیات کړي او د نړۍ په کچه څیړونکو ته یې وړاندې کړي.

د ځوانانو او لویان د سواد آموزۍ لوړول

د USAID د سواد، حساب او مفیدو مهارتونو پراخ پروګرام (حرفوي، سوداګریز او کوچني مالي) د ۱۵ کلنو نه پورته نارینه او ښځو ژوند ښه کوي. یو تخنیکي مشورتي واحد چې د USAID لخوا تمویل شوی او د پوهنې وزارت کې د ننه کار کوي د سواد ملي مرکز سره مرسته کوي څو د سواد ملي پروګرام عملي کړي. دغه راز په ۲۰ ولایتونو کې درسي مواد او پرمختللي تدریسي تخنیکي مشورې برابروي.

د USAID د ځوانانو یوه پروژه د ښځو او نارینه و لخوا رهبري شوي شورا ګانې ایجاد کړل چې ځوانانو ته د زده کړې عملی فرصتونه برابروي څو محلي حکومتي مشرانو سره د وړو نقدي مرستو په تطبیق کې برخه ونیسي.

د ښوونځیو ودانۍ

د لا زیاتي لاسرسۍ په موخه، USAID د زده کړې سپړ پوهنځي او پنځه ولایتي د ښوونکو د روزنې مرکزونه جوړوی او په کابل کې دوه لوی متوسطه ښوونځي او به جلال آباد کې یو ښوونځی جوړوي.

د تماس معلومات
USAID/کابل
د کابل پته ۶۱۸۰
Dulles, VA 20189-6180
202.216.6288x4454
0093 (0) 799-794-674
http://afghanistan.usaid.gov
kabulaidinformation@usaid.gov